

Strategi

Program

Plan

Policy

• **Riktlinjer**

Regler

**Borås Stads
Riktlinjer för Vård- och omsorgs-
boende, hemtjänst, korttidsboende
och hemvårdsbidrag**

Borås Stads styrdokument

Aktiverande

STRATEGI – avgörande vägval för att nå målen för Borås

PROGRAM – verksamheter och metoder i riktning mot målen

PLAN – aktiviteter, tidsram och ansvar

Normerande

POLICY – Borås Stads hållning

RIKTLINJER – rekommenderade sätt att agera

REGLER – absoluta gränser och ska-krav

| Fastställt av: Vård- och äldrenämnden

| Datum: 29 oktober 2019

| För revidering ansvarar Vård- och äldrenämnden

| Dokumentet gäller för Vård- och äldrenämnden och Sociala
| omsorgsnämnden

| Dokumentet gäller till och med 2023

Innehåll

Hemtjänst	4
Trygghet	4
Omvårdnad	4
Ledsagning	5
Utevistelse	5
Inköp	5
Städning	5
Tvätt	5
Avgränsning	5
Vård- och omsorgsböende	5
Avgränsning	6
Övrig information	6
Parbo/fortsätta bo tillsammans	6
Korttidsvistelse	6
Avgränsning	7
Övrig information	7
Regler för hemvårdsbidrag	7
Övrig information	7

Inledning

Borås Stads riktlinjer för hemtjänst, korttidsvistelse och vård- och omsorgsboende utgår från socialtjänstlagens intentioner. Riktlinjen vänder sig till personer som på grund av ålder eller funktionsnedsättning har svårt att klara sin dagliga livsföring, behöver hjälp och stöd och inte kan få det tillgodosett på annat sätt.

Riktlinjerna syftar till att uppnå likvärdiga bedömningar. Det görs dock alltid en individuell bedömning utifrån skäligen levnadsnivå. Beviljat stöd ska utformas på ett sådant sätt att det ökar personens möjlighet att leva ett självständigt liv. Den enskilde ska få förutsättningar att ha inflytande över hur beviljade insatser planeras och utförs. Personen som beviljas stöd ska så långt som möjligt delta i utförandet av insatserna.

Välfärdsteknik är ett alternativ till hur insatsen kan utföras och ska bidra till att den enskilde behåller sin självständighet och integritet.

I riktlinjen finns även regler för hemvårdsbidrag som är ett ekonomiskt stöd som också innefattar möjlighet till regelbunden avlösning

Hemtjänst

Trygghet

Den som känner oro i vardagen kan beviljas telefonkontakt eller trygghetsbesök. Omfattningen är individuell efter behov och syfte.

Trygghetslarm är en insats som säkrar kontakten med personal vid fall eller annan olycka. Trygghetslarm är behovsprövat.

Omvårdnad

Den som inte klarar sin personliga omvårdnad kan få stöd med det efter individuell bedömning.

Hjälp med personlig hygien sker vanligtvis vid uppstigning och sänggående, liksom stöd att klä på och av sig. Stöd med toalettbesök och med förflyttningar i hemmet sker vid planerade besök under hela dygnet. Den som inte klarar duscha kan få stöd med detta efter individuell bedömning.

Måltider

Den som inte kan ordna måltider själv kan få bistånd för detta.

För huvudmålet finns olika möjligheter:

- Köp av färdiglagad mat från affär, för den som inte själv kan göra sina inköp.
- Ledsagning till restaurang eller matlag. Det ska finnas behov av social samvaro och sällskap under måltid.
- Stöd att laga mat i hemmet, om personen själv kan delta i matlagningen.
- Om inte ovanstående kan fylla behovet är leverans av färsk kyld mat till hemmet ett alternativ.
- Den som inte klarar sina övriga måltider kan en eller flera gånger om dagen få stöd med enklare måltid. Den som inte klarar att inta mat och dryck, kan vid behov få stöd vid måltid.

Disk beviljas en gång om dagen.

Ledsagning

Den som inte kan ta sig till aktiviteter eller liknande kan få bistånd för detta.

Ledsagning till och från:

- Sociala aktiviteter beviljas en till två gånger per vecka.
- Inköp av dagligvaror beviljas endast om det finns särskilda skäl.
- Frisör, fotvård och liknande beviljas efter behov.
- Planerat besök på vårdcentral, tandläkare och sjukhus beviljas endast om det finns särskilda skäl.
- Akut besök på vårdcentral, tandläkare och sjukhus beviljas inte.

Utevistelse

Den som inte kan ordna sitt behov av utevistelse och/eller social samvaro kan få stöd med detta en till två gånger per vecka, oftare om det finns särskilda skäl.

Inköp

Den som behöver stöd att få hem dagligvaror kan få bistånd för detta en gång i veckan. Bistånd i form av inköp av sällanköpsvaror beviljas en till två gånger per år. Nödvändiga inköp till exempel på apotek, eller ledsagning till bank beviljas normalt en gång per månad.

Städning

Den som inte klarar städning kan var tredje vecka beviljas städning av två rum och kök, hall och toalett. Särskilda behov som till exempel sjukdom kan ge skäl till städning oftare.

Fönsterputsning och avfrostning av kyl och frys kan beviljas två gånger per år.

Större insatser som sanering, storstädning, flyttstädning eller städning av källare beviljas inte.

Tvätt

Den som inte klarar sin tvätt kan få stöd med det varannan vecka. Särskilda behov som till exempel sjukdom kan ge skäl till tvätt oftare.

Handtvätt, mangling, strykning av underkläder och lakan samt tvätt av mattor beviljas inte.

Avgränsning

Beviljat stöd är personligt och omfattar inte andra som bor i hushållet eller gäster.

Makar och sambos har ett gemensamt ansvar för hushållet. Det innebär att hjälp med matlagning, inköp, städning och tvätt inte beviljas om enbart en i paret har nedsatt förmåga. Sammanboende ska hjälpa varandra med sysslorna i hemmet. Kravet att hjälpa till i hemmet gäller även hemmaboende barn utifrån ålder och mognad.

Utesysslor som snöskottning eller gräsklippning beviljas inte, normalt inte heller omsorg om husdjur.

Vård- och omsorgsboende

När behovet av omvårdnad, trygghet och tillsyn är så omfattande att det inte längre kan tillgodoses i den egna bostaden, beviljas vård- och omsorgsboende.

I den individuella bedömningen ingår beräkning av den ekonomiska brytpunkten. Det innebär att det görs en beräkning av kostnaden för beviljade insatser i ordinärt boende som sedan jämförs med kostnaden för en plats på vård- och omsorgsboende.

Brukare med varaktigt behov av insatser i ordinärt boende och där kostnaden motsvarar eller överstiger kostnaden för plats på vård- och omsorgsboende, ska informeras om möjligheten att ansöka om och bli beviljad en plats på vård- och omsorgsboende. Det är inte en förutsättning att den ekonomiska brytpunkten uppnås för att bli beviljad plats på vård- och omsorgsboende.

Avgränsning

Bostadens utformning är i sig inget skäl till att beviljas en plats på vård- och omsorgsboende. Är bostaden olämpligt utformad i förhållande till personens behov av stöd och hjälp, hänvisas personen till att själv söka en mer anpassad bostad på den öppna bostadsmarknaden.

Att den sökande tackar nej till stöd och hjälp i hemmet är i sig inget skäl för att beviljas vård- och omsorgsboende.

Övrig information

Den som beviljats vård- och omsorgsboende ska erbjudas en plats skyndsamt, dock senast inom tre månader efter beslut. Personen bör få möjlighet att titta på den erbjudna platsen för att kunna ta ställning till erbjudandet. När ett konkret erbjudande om plats lämnats bör inflyttning ske inom två veckor. Den som vistas på korttidsenhet eller på sjukhus och som har fått beslut om vård- och omsorgsboende och inte kan gå hem emellan, har inte rätt att tacka nej till erbjuden plats på vård- och omsorgsboende.

Den sökande kan tacka nej en gång till erbjuden plats och har då rätt att stå kvar på väntelista, under förutsättning att personen inte befinner sig på sjukhus eller korttidsenhet. Om den sökande tackar nej mer än en gång rekommenderas den sökande att återta sin ansökan så att ärendet kan avskrivas. Om så inte sker bör biståndshandläggaren återta ärendet för ny prövning av förändrade förhållanden, det vill säga ta reda på om sökandens behov förändrats sedan ansökan om vård- och omsorgsboende beviljades.

Boende på vård- och omsorgsboende har rätt att efter inflyttning, begära omplacering till ett annat vård- och omsorgsboende. Begär den enskilde omplacering, kommer en biståndshandläggare ta kontakt med den enskilde och personalen på vård- och omsorgsboendet för att klargöra skäl till omplacering. Om en omplacering ska fullföljas hamnar den boende på väntelista och erbjuds nytt vård- och omsorgsboende när plats finns tillgänglig.

Parbo/fortsätta bo tillsammans

Par ska kunna fortsätta bo tillsammans även om den ena parten behöver så omfattande stöd, vård och omsorg att han eller hon behöver bo på ett vård- och omsorgsboende. Denna möjlighet ingår i en skälig levnadsnivå för äldre personer som varaktigt sammanbor eller tidigare har varaktigt sammanbott. Det ska inte vara fråga om sammanlevnad av kortare karaktär. Insatsen är frivillig och förutsätter att båda makar och sambor vill fortsätta bo tillsammans. Biståndshandläggare utreder och fattar beslut om parbo.

Korttidsvistelse

Korttidsvistelse är en biståndsbedömd insats i form av tillfällig vistelse utanför det egna boendet där personen får vård och omsorg dygnet runt. Insatsen är ett komplement till hemtjänst, hemsjukvård och anhörigstöd. Korttidsvistelse kan beviljas antingen vid enstaka tillfällen eller i form av växelvård.

Vistelse på korttidsenhet kan bli aktuell efter utskrivning från sjukhus, som avlösning för anhörig eller om något annat inträffat, som gör att personen har omfattande behov av vård och omsorg som inte kan tillgodoses i det egna hemmet. Personen kan behöva mobilisering och/eller utredning om framtida behov. Det kan också vara vistelse i väntan på vård- och omsorgsboende eller vård i livets slut. Särskilda skäl kan vara omfattande bostadsanpassning och svåra medicinska skäl som inte kräver sjukhusvård.

Växelvård innebär att den som behöver vård och omsorg växlar mellan att bo hemma och att vistas på korttidsenhet. Den anhöriga får avlastning och den vårdbehövande kan på så sätt bo kvar längre i sitt ordinarie boende.

Avgränsning

Att den sökande tackar nej till stöd och hjälp i hemmet är i sig inget skäl för att beviljas korttidsvistelse. Korttidsvistelse beviljas inte för personer som bor på eller fått tillgång till en plats på vård- och omsorgsboende.

Övrig information

Personer med demenssjukdom kan beviljas avlösning på korttidsenhet men regelbunden växelvård för personer med demenssjukdom är inte att föredra. Den rekommenderade stödformen, enligt de nationella riktlinjerna för personer med demenssjukdom och deras anhöriga, är dagverksamhet eller avlösning i hemmet. Vilken eller vilka insatser som beviljas ska var anpassade efter behoven, förutsättningarna och den aktuella situationen.

Regler för hemvårdsbidrag

I vissa fall erbjuder Borås Stad bistånd som inte är lagstadgat eller bedöms ingå i skälig levnadsnivå, vilket hemvårdsbidrag är.

Hemvårdsbidrag beviljas till den som har stora svårigheter att klara sig i vardagen på grund av fysiska, psykiska eller andra skäl och som får omvårdnad av någon anhörig. Som anhörig räknas i detta sammanhang familj, släkting eller annan person. Ett krav är att den sökande och anhörig bor i samma hushåll. Den sökande har möjlighet att fördela bidraget på flera personer om det finns flera anhöriga som delar på vården.

För att hemvårdsbidrag ska beviljas ska nedanstående kriterier vara uppfyllda

- Den sökande är folkbokförd och stadigvarande bosatt i Borås Stad.
- Den sökande har fyllt 18 år.
- Den sökande bedöms ha behov av hjälp och stöd minst 20 timmar i veckan.
- Stödet ska bestå av daglig hjälp med på- och avklädning, hygien, toalettbesök, förflyttning, hjälp vid måltider, regelbunden tillsyn, hjälp med vissa medicinska insatser. I stödet räknas inte hjälp med praktiska sysslor såsom matlagning, inköp, städ och tvätt in.
- Behovet av hjälp ska förväntas bestå i minst 6 månader.

Den som är beviljad hemvårdsbidrag har under beslutsperioden möjlighet att även beviljas en av följande insatser:

- Avgiftsfri avlösning i hemmet 12 timmar per månad

eller

- Avgiftsfri korttidsvistelse 4 veckor per år

Avgiftsfri avlösning i hemmet och avgiftsfri korttidsvistelse går inte att kombinera.

Övrig information

Hemvårdsbidraget är ett kommunalt bidrag och fastställs till 5 % av prisbasbeloppet per månad. Bidraget är skattefritt och betalas ut till den sökande. Hemvårdsbidrag kan inte kombineras med andra ersättningar från exempelvis Försäkringskassan.

Om den sökande är tillfälligt frånvarande från hemmet minst 14 dagar halveras hemvårdsbidraget. Vid frånvaro hel månad utbetalas inget hemvårdsbidrag.

BORÅS
STAD

Postadress 501 80 Borås **Besöksadress** Stadshuset, Kungsgatan 55
Telefon 033-35 70 00 **e-post** boras.stad@boras.se **Webbplats** boras.se